

ROGNEBÆRHAGEN BARNEHAGE

INNHOOLD

Avdelinger og personal	s.	3
Barnehagen	s.	4
Barnehagens visjon og verdigrunnlag	s.	7
Danning	s.	9
Omsorg	s.	10
Lek	s.	11
Læring	s.	13
Voksenrollen	s.	14
Tilvenning og Overganger	s.	16
Barns medvirkning	s.	17
Samarbeid mellom hjem og barnehage	s.	17
Barnehagen som pedagogisk virksomhet	s.	19
Planlegging	s.	19
Vurdering	s.	19
Dokumentasjon	s.	20
Digital praksis	s.	20
Barn som trenger ekstra støtte	s.	21
Mobbing	s.	21
Interkulturell kompetanse	s.	22
Fagområdene i rammeplanen for barnehagen	s.	23
KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST	s.	23
KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE	s.	24
KUNST, KULTUR OG KREATIVITET	s.	25
NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI	s.	25
ANTALL, ROM OG FORM	s.	26
ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI	s.	26
NÆRMILJØ OG SAMFUNN	s.	27
Progresjonsplan for de syv fagområdene	s.	27

AVDELINGER OG PERSONAL

RØDKLØVER

0-3 års avdeling

12 barn

2 pedagogiske leder

2 assistenter

Tlf. 94 18 08 71

Mail. rodlover@rognebarhagen.no

LØVETANN

0-3 års avdeling

10 barn

1 pedagogisk leder

2,6 assistenter

Tlf. 94 18 09 45

Mail. lovetann@rognebarhagen.no

FIOL

3-6 ÅRS AVDELING

19 barn

2 pedagogiske ledere

1,4 assistent

Tlf. 94 18 09 54

Mail. fiol@rognebarhagen.no

TIMOTEI

3-6 ÅRS AVDELING

19 barn

1 pedagogisk leder

2,4 assistenter

Tlf. 94 18 09 48

Mail. timotei@rognebarhagen.no

ADMINISTRATIVT

Tlf. 94 18 08 67

Daglig leder 100%

Mail. annegrete@rognebarhagen.no

Mail: post@rognebarhagen.no

Ass.daglig leder 50%

Mail: post@rognebarhagen.no

Kjøkken assistent 70%

BARNEHAGEN

Rognebærhagen barnehage åpnet 1. desember 1989 og fikk navnet Rognebærhagen på grunn av de flotte rognbærtrærne på barnehagens område. Barnehagen har 60 hele plasser fordelt på 4 avdelinger.

Den er en selveid stiftelse som eies og drives av Stiftelsen SR-bank barnehage. Barnehagen skal til enhver tid drives i samsvar med de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter for barnehagevirksomhet.

Lov om barnehager <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Rammeplan for barnehager <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>

Gjennom denne årsplanen ønsker vi å gi dere en innsikt i hva vi legger vekt på i vårt arbeid med barn, og hvilke rammer vi har å forholde oss til. Årsplanen skal danne grunnlag for vårt arbeid. I tillegg vil det bli utarbeidet en enklere informasjonsfolder.

Barnehagens styre

I henhold til vedtektene skal styret bestå av 6 medlemmer som oppnevnes slik:

2 fra SR-bank, 2 fra foreldrerådet, 2 fra de ansatte i barnehagen. I tillegg møter barnehagens styrer. Styrer har ansvar for den alminnelige drift av barnehagen i nær kontakt med barnehagens styre.

Styrets arbeidsoppgaver er bl.a.:

- se til at barnehagen blir drevet innenfor rammen av barnehageloven og barnehagens vedtekter.
- foreta ansettelse av barnehagens personale.
- fremme budsjettforslag som skal godkjennes av foreldrerådet, og kontrollere at budsjetttrammene blir holdt.
- forberede de saker som skal behandles i foreldrerådet.

Alle forhold angående den daglige driften kan foreldrene be om blir behandlet i styret. Dette kan skje ved skriftlig henvendelse, eller ved at forhold blir tatt opp med barnehagens styrer eller styremedlemmer, som deretter tar saken opp i styret. Alle saker som blir tatt opp i styret blir behandlet konfidensielt.

Barnehagens nærmiljø

Barnehagen ligger flott til mellom Madlamark kirke og Madla bydelshus i et boligområde som består av både blokkbebyggelse, rekkehus og eneboliger. I tillegg har vi flere skoler og barnehager i nærheten. I rimelig avstand fra barnehagen ligger flotte naturområder som Møllebukta, Sørmarka, Gosenskogen, Limamarka, «Hundremeterskogen» og Jernaldergården. Lekeplasser og akebakker ligger i gåavstand fra barnehagen. Disse blir flittig brukt både til korte og lengre turer. Madla Amfi med butikker og bibliotek ligger også i nærheten.

Barnehagens samarbeidspartnere:

- Sparebank 1 SR Bank
- Stavanger kommune
- NAV
- Madla helsestasjon
- UIS
- Skoler og barnehager i nærmiljøet
- Madlamark kirke
- Madla Bydelshus

Hjemmesiden: <http://www.rognebarhagen.no>

Åpningstider : 7.30 -16.30

Ferier: 3 uker sammenhengende i skolens sommerferie. Totalt minst 4 uker i løpet av året.

Planleggingsdager: 5 planleggingsdager i løpet av barnehageåret.

Levering og henting:

Barna blir tatt imot av en voksen når de kommer om morgenen. Det er viktig at barnet får tatt skikkelig farvel med foreldrene. Her er det bra og ha faste og korte avskjedsrutiner. Når barnet blir hentet vil personalet så langt som mulig prøve å fortelle litt om hvordan dagen har vært.

- **VED HENTING SKAL DET GIS BESKJED TIL EN VOKSEN PÅ AVDELINGEN, FØR BARNET/BARNA TAS MED UT AV BARNEHAGEN. DETTE GJELDER OGSÅ DERSOM ANDRE HENTER BARNET.**
- **PERSONALET SKAL ALLTID HA BESKJED DERSOM ANDRE SKAL HENTE BARNET/BARNA.**
- **PORTEN SKAL ÅPNES OG LUKKES AV EN VOKSEN.**
- **BARNET SKAL IKKE LØFTES OVER PORT ELLER GJERDE. VI GÅR GJENNOM PORTEN NÅR VI KOMMER OG GÅR. HUSK ALLTID Å LUKKE PORTEN OG SETTE PÅ SIKKERHETSLENKEN.**
- **VED LEVERING OG HENTING AV BARNET/BARNA MÅ DERE RYGGJE INN PÅ LEDIG PARKERINGSPLASS.**

Måltider

Vi tilbyr alle måltider i barnehagen. Kjøkkenassistent i 70% stilling gjør dette mulig. Vi følger myndighetenes anbefalinger for mat i barnehagen og kostholdsråd for barn, og tilbyr sunn og variert kost til barna.

Felles måltider der en tilbyr lik mat til alle har og stor betydning for barnas fellesskapsfølelse. Vi legger vekt på det sosiale rundt måltidet og den gode samtalen. Måltidet er en fin arena for mye læring og selvstendighetstrening. Barna blir bedre kjent med, og trygge på alle de ansatte i barnehagen.

Frokosten serveres fra 08.20-09.00 på avdelingene, og barna spiser etter hvert som de kommer. Frokosten består av grovt brød, knekkebrød og pålegg, eller havregrøt.

Lunsj serveres klokken 11.30. 3-4 dager i uken er det varm lunsj, bestående av variert sunn kost. De andre dagene får de brød med næringsrikt pålegg. Råkost og frukt er og en del av lunsjen. Til fruktmåltidet kl.14.30 får barna i tillegg til frukt, knekkebrød og grov kavring.

3-6 års avdelingene har turdag hver onsdag. Denne dagen har de med egen sekk med mat og drikke

BARNEHAGENS VISJON OG VERDIGRUNNLAG

Rognebærhagen – gir mening med dagen, gjennom omsorg, trygghet, respekt, glede og kreativitet. Gjennom undring, nysgjerrighet med aktive voksne til stede. Med et syn på at leken er det viktigste barna gjør og barnas største læringsarena.

Vi ønsker oss en visjon som både sier noe om hvem vi er, men også noe om hva vi vil. Visjonen er ikke konkret, den er abstrakt og ambisiøs. Vi vil alltid bli bedre. Vi vil skape det rommet hvert enkelt barn trenger for å blomstre. Se meg, hør meg og forstå meg.

Vår pedagogiske plattform og målsetting

Vår pedagogiske plattform skal gjenspeile våre verdier, holdninger og barnesyn gjennom våre arbeidsmetoder.

Vi skal lytte til barna og la dem medvirke i sin egen hverdag. Sosial kompetanse, lek og læring er viktige faktorer i barnas oppvekst og utvikling. Vi voksne skal være aktiv deltagende i barnas hverdag både ute og inne. Vi skal undre oss sammen med dem og ha tid til de små gygne øyeblikk. Ved å dele barna i mindre grupper, klarer vi voksne på en bedre måte å se, og følge opp hvert enkelt barn. Det er også viktig å dele barna i mindre grupper for at hvert enkelt barn skal få sin plass i leken og vennekretsen. Vi skal bygge opp under gode vennerelasjoner. Vi skal være aktive voksne som er ved, med og i leken og tar hvert enkelt barn på alvor. Vår oppgave er å legge til rette for å veilede barna til selvstendighet, kreativitet og undring.

Vårt barnesyn er at barna skal utvikle seg til selvstendige, tenkende mennesker som skal kunne ta egne valg. Vi er inspirert av Reggio Emilia- filosofien Loris Malaguzzi's barnesyn. Han holder fast ved at barnet er rikt, sterkt og kompetent og skal støttes i sin utforskning av verden.

«Barnet skal ved sin nysgjerrighet utforske sitt liv og sin omverden»,

«Det man hører glemmer man, det man ser husker man, det man gjør forstår man»

ROGNEBÆRHAGEN GIR MENING MED DAGEN

Respekt

Vi viser barna respekt når vi:

- Tar dem på alvor og lytter til dem
- Ser det enkelte barn og deres ulike behov
- Lar dem få være seg selv
- Møter dem der de er
- Anerkjenner deres følelser
- Tar deres rett til medbestemmelse på alvor

Trygghet

Vi viser barna trygghet når vi:

- Gir trygge rammer i hverdagen
- Er trygge voksne
- Gir barna gode relasjoner til voksne og barn
- Er autoritative voksne
- Når vi bruker Trygghets sirkelen bevisst

Omsorg

Vi viser barna omsorg når vi:

- Viser at vi bryr oss om dem
- Lytter
- Gir barna kroppskontakt
- Ser hvert enkelt barn
- Viser anerkjennelse og bekreftelse
- Viser forståelse og toleranse
- Utfordrer dem
- Dekker deres primærbehov (mat, stell og hvile)
- Gir trøst

Kreativitet

Sammen med barna er vi kreative når vi:

- Legger til rette for at barna kan bruke sin kreativitet
- Er nysgjerrige og undrende
- Gir dem utfordringer
- Observerer og fanger opp barnas ideer
- Gir dem innspill i leken
- Tenker løsninger
- Er lekne og fantaserer med dem
- Tar deres perspektiv

Glede

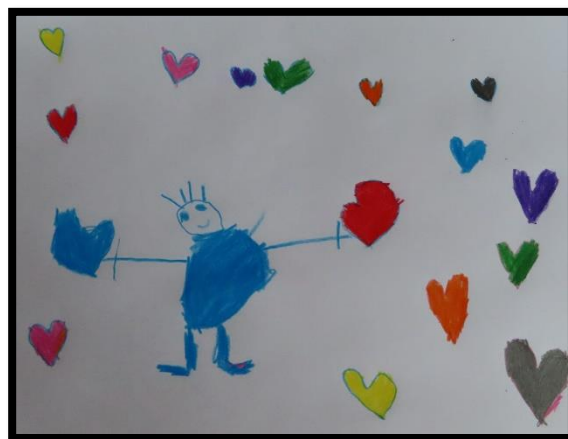
Vi viser barna glede ved å:

- Være humoristiske
- Le og tøyse med dem
- Smile og vise at vi er glade når de kommer
- Delta i lek og aktivitet
- Smile og vise positive holdninger
- Skape spenning og spontanitet

DANNING

Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger verdsettes. Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverden og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet.
-Rammeplan 2017 s. 21

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. (Barnehageloven § 1 Formål, 1. ledd)
Danningsprosesser kan forstås som kontinuerlige prosesser som skjer i, og med alle mennesker innenfor et sosialt og kulturelt fellesskap. Barn skaper seg selv og blir skapt i møte med andre mennesker, kultur og historie, natur og samfunn. Danningsprosesser er på samme tid kroppslige og mentale. Vi tenker, at danning skjer ved at vi gir barna erfaring og kunnskaper om omverdenen, andre mennesker og oss selv. Erfaring og kunnskap omfatter både hva mennesker aktivt gjør og inngår i, og hvordan selve erfaringsprosessen foregår. Verdiene, vanene, livsformene og kunnskapene vi vokser opp med, sitter dypt i oss, men kan likevel forandres.

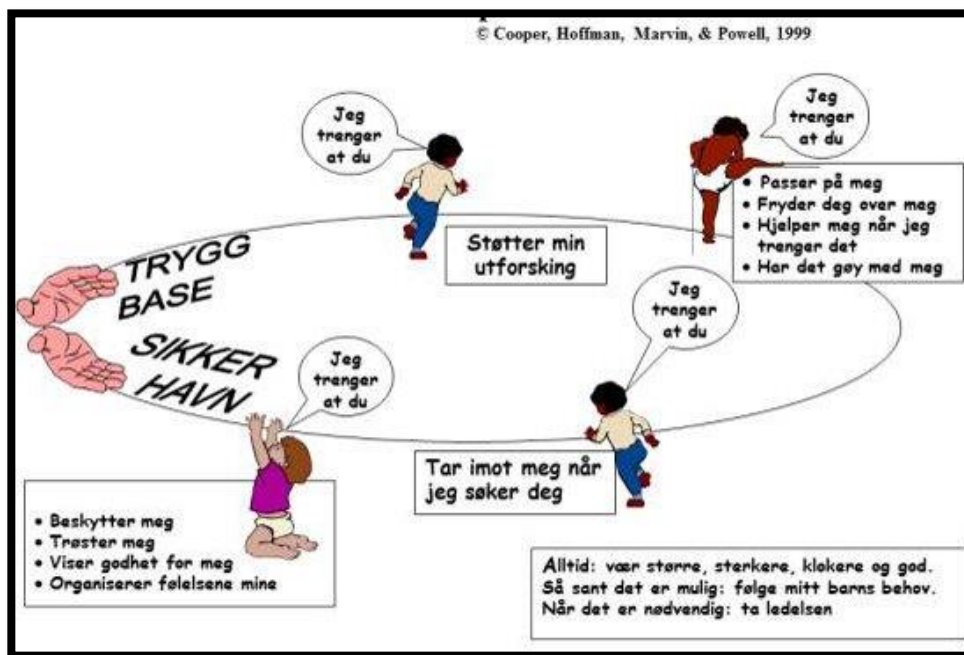
OMSORG

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet, og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring – Rammeplanen 2017 s. 19

I barnehagens verdigrunnlag har vi sagt noe om hva som er viktig for personalet når det gjelder barnas omsorg. For at barna skal oppleve trygghet og trivsel i barnehagen og utvikle empati og nestekjærlighet er det en forutsetning at barna får god omsorg. Vi ønsker og å verdsette barnas egen evne til å gi omsorg og bygge vennskap.

God omsorg er en kvalitet i relasjonen mellom mennesker. Kjernekomponentene i gode relasjoner i barnehagen er Trygghetssirkelen, støtte til selvregulering og autoritative voksne. En omsorgsfull relasjon innebærer romslighet, lydhørhet, sensitivitet og innlevelse. Voksen-barn relasjonen er den aller viktigste for at små barn skal føle seg trygge og trives i barnehagen. Samspillet bør være preget av mye latter og glede, samt deling av gode og varme følelser.

I Rognebærhagen barnehage skal alle de voksne ha kjennskap til Trygghetssirkelen og bruke denne aktivt i samspill med barna, da denne er et viktig redskap i vårt arbeid med barn. Vi skal vite hva begrepene i

Trygghetssirkelen betyr, og hele tiden være de bevisste. Vi skal være til stede for barna både fysisk og mentalt, og lære oss å kjenne og tolke hvert enkelt barn sine signaler. De voksne skal fungere som ladestasjoner for barna. De skal opptre på en autoritativ måte – varme, støttende og tydelige. På denne måten oppnås trygg tilknytning og barna får støtte til selvregulering, noe som er helt avgjørende for læring og sosial tilpasning. Barna må kunne regulere aktivitetsnivået, oppmerksomheten, følelsene og adferden sin. Barnas evne til selvregulering henger nøye sammen med hvor nære relasjoner barnet har til de voksne og kalles samregulering. Når barnet blir samregulert av nære voksne, vil barnet gradvis være i stand til å regulere sine egne følelser.

LEK

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek- alene og med andre – Rammeplanen 2017 s. 20

For barna er lek viktig, og det uttrykkes i både handlinger og ord hver eneste dag. Lek bygger glede. Den er et mål i seg selv, den er frivillig og skjer ut fra barnas forutsetninger. Gjennom observasjon av barnas lek kan vi som aktive voksne gripe fatt i det som opptar barna, og få et innblikk i barnas forståelse av verden rundt seg. Barna bearbejder sine opplevelser gjennom leken. Leken fremmer også utviklingen av fantasi, språk, motorikk, følelser, intellekt og barnas sosiale kompetanse.

Sosial kompetanse består av ulike ferdigheter som selvfølelse, empati, prososial atferd, selvhverdelse og selvkontroll, som alle er sentrale for barnas sosiale utvikling. For oss er det viktig å styrke barnas sosiale kompetanse og selvstendighet. Vi øver på å ta imot beskjeder, tørre å si noe i en samling, vente på tur, kunne få seg venner, og holde på vennskap. Det å si fine ting om hverandre, men også kunne si fine ting om seg selv og hva en selv er god til, uten å trykke andre ned.

Barna skal gjennom leken oppleve fellesskap, sosiale relasjoner og vennskap. Alle barn skal erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Vi skal hjelpe barna til å mestre balansen mellom egne behov og hensynet til andres behov. Barna skal støttes og styrkes i sosiale ferdigheter og til å ta initiativ til sosialt samspill.

Vi setter av mye tid til frilek i Rognebærhagen. Det fysiske miljøet skal inspirere til ulike typer lek både inne og ute. Personalet legger til rette for et inkluderende miljø ved å dele barna i mindre grupper. Gruppene blir mindre og mer oversiktlige, og barn/barn og barn/voksen blir bedre kjent. Det skaper mer ro og konsentrasjon for det enkelte barn i forhold til lek og aktivitet. Enkeltbarnet kommer i fokus og det er lettere «å se» og følge opp i en liten gruppe. Samtidig kan det være større mulighet for selvhverdelse og opplevelse av mestring. Barns utvikling av vennskap stimuleres, og områder som språk, motorikk og sosiale ferdigheter trenes. Det kan også legges til rette for aktiviteter som er tilpasset barnas alder og utvikling, samt barn med sammenfallende interesser kan få leke /aktivisere seg sammen. Vi bruker små grupper gjennom dagen i form av språkgrupper, lekegrupper, aktivitetsgrupper, alderslike grupper og tur grupper.

LEKESOL:

Hentet fra boken «Lek og inkludering i barnehagen» av Kari Pape

LÆRING

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til leke, utforske, lære og mestre. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. Barna skal få undersøke og forstå sammenhenger - Rammeplanen 2017 s.22.

I vår barnehage skal barna oppleve et stimulerende miljø som gir dem lyst til å leke, utforske og mestre. Vi skal støtte barnas medfødte undring og reflektere sammen med dem. Vi skal skape forståelse og mening sammen med dem. Barna skal få bruke sin nysgjerrighet og oppmuntres til å utforske og finne ut av ting selv. De voksne skal følge barnas spor og være deres medforskere. Barna skal oppleve gleden over å mestre, og det skal legges til rette for læring og utvikling gjennom lek og aktiviteter ute og inne. I vår barnehage skal vi støtte barna på veien til å utvikle seg til ansvarsbevisste og omsorgsfulle mennesker, og barna skal bli møtt med samme respekt som de voksne.

Vi skal synliggjøre det kompetente, kreative og utforskende barnet

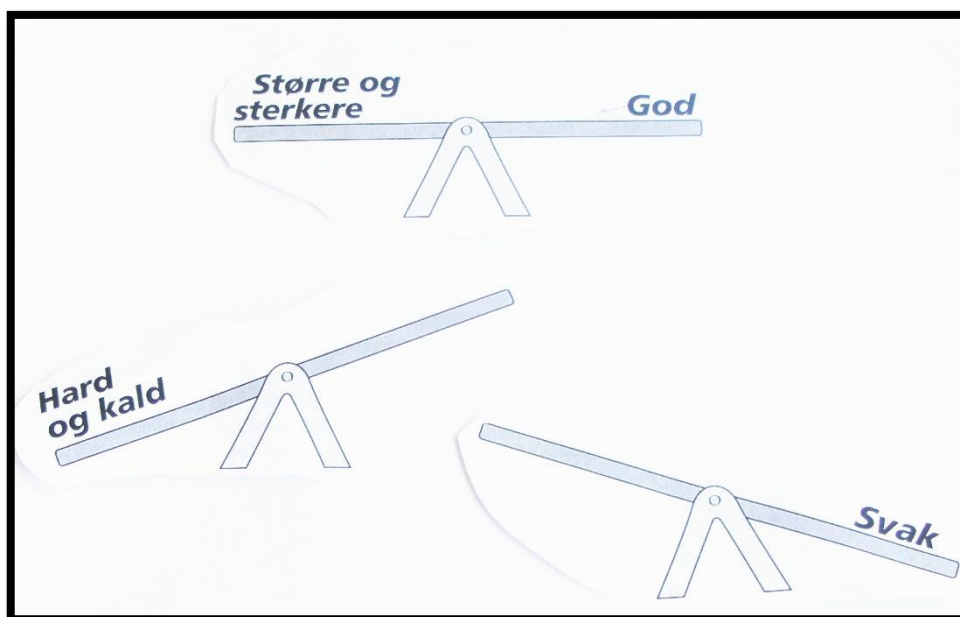

VOKSENROLLEN

Vi ønsker å være autoritative voksne som gir barna trygge rammer og tydelige grenser. Det grunnleggende i grensesettingen ligger i begrepene fra Trygghetssirkelen. En forutsetning for læring og utvikling er at barn har tilknytning til trygge og stabile voksne i barnehagen. Trygghetssirkelen er en sirkel der barnet beveger seg bort fra den trygge basen som en omsorgsperson skal være for å undersøke verden, for så å komme tilbake til den trygge omsorgspersonen når barnet er redd eller trenger trøst. Det er viktig at personalet i barnehagen tilfredsstiller barnas behov for nærhet, trøst og beskyttelse. Når barnet får tilfredsstilt disse behovene vil det også kunne flytte energien sin over på utforskning, lek, selvstendigjøring og mestring, da den voksne er en trygg base som barnet kan utforske fra. Det er viktig å finne balansen, vite når vi skal ta tak, og hvordan.

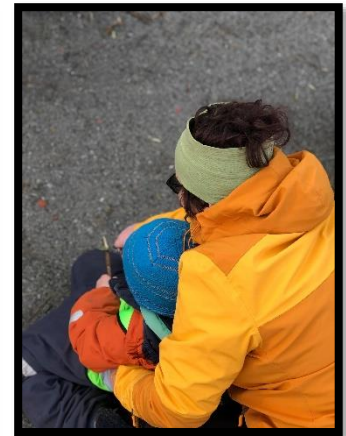
Ved å være en Autoritativ voksen ønsker vi å skape en trygg hverdag og en god utvikling for hvert enkelt barn. Vi skal alltid være: **større, sterkere og klokere enn barnet, og samtidig god.**

Den autoritative voksenstilen fremheves som den aller beste i møte med barn. Den voksne har da positiv kontroll, setter tydelige grenser og har klare forventninger til barnet, samtidig som de er varme og aksepterende. Barn som møter autoritative voksne som lytter til deres behov og ønsker, samtidig som de tar en voksenkontroll for å ivareta fellesskapets interesser, lærer seg sosialt akseptable normer for atferd. Barna lærer seg å vente på tur, være vennlige, ta initiativ og møte nye utfordringer med nysgjerrighet, interesse og selvtillit.

Personalet skal være aktive gjennom hele dagen. Vi skal være oppmerksomme på barnas interesser, være engasjerende og undrende sammen med barna. Vi skal sørge for gode og varierte opplevelser, gi barna ulike erfaringer med bruk av hele kroppen, alle sanser og en følelse av utfordring og mestring. Vi skal styrke og støtte barnas sosiale ferdigheter og barnas initiativ til samspill. Vi skal lære dem å sette egne grenser og respektere andres.

Personalet skal være til stede, prate med barna og la dem få god tid i de ulike situasjonene til å prøve selv. Vi skal dele barna i mindre grupper og gå inn i leken når det trengs. Den voksne skal observere, veilede og hjelpe barna til å få gode vennerelasjoner. Den voksne skal være ved, med og i leken.

Hentet fra boken «Lek og inkludering i barnehagen» av Kari Pape.

TILVENNING OG OVERGANGER

Overgang hjem barnehage

Når barnet er tildelt plass i barnehagen, blir det sendt ut brev fra avdelingen der barn og foreldre inviteres til besøksdager og foreldremøte på våren. På den måten blir barna kjent med barnehagen og personalet på en trygg måte. Disse dagene har vi uformelle samlinger med barn og foreldre. Foreldremøtet skal gi informasjon som forbereder og trykker oppstarten. Foreldrene oppfordres også til å besøke barnehagens uteområde på ettermiddager og helger. Når barna starter opp, legger vi vekt på at barna skal få en trygg og individuell tilvenning. Derfor får hvert barn sin egen kontaktperson. Dette er spesielt viktig for de yngste barna. En trygg og god tilvenning gir en god start på barnehagelivet både for barn og foreldre. Vi oppfordrer derfor til kortere dager de første ukene. Denne perioden kan være stressende både for barn og foreldre, og vi gjør alt for at dere skal bli trygge på og få et godt forhold til barnehagen. Alle barn er unike, og det er derfor vi er opptatt av at barna skal få en individuell tilvenning tilpasset deres behov!

Overganger innad i barnehagen

I barnehagen vår har vi felles frokost og barna på liten avdeling blir derfor tidlig kjent med barn og personal på stor avdeling. På våren får de barna som skal over på stor avdeling gå på besøk mens de store er på tur. På den måten får de gjøre seg kjent på avdelingen sammen med voksne de er trygge på. Etter hvert blir de invitert på besøk for å bli kjent med barn og voksne på den nye avdelingen. Det kan også være spontane besøk for å leke eller delta i måltider og samlinger. De får tildelt hver sin fadder som kan være en trygghet og støtte i overgangen. Fadderne og de voksne på stor avdeling tar kontakt med de nye barna i utetiden. Foreldrene inviteres til informasjonsmøte på våren.

Overgang barnehage – skole

I Rognebærhagen blir det pedagogiske tilbudet tilrettelagt barnas alder og modning. I tillegg er de eldste barna i barnehagen sammen i «**Tigerguttklubben**» en gang i uken. Tigerguttklubben/førskolegruppa består av femåringene på Timotei og Fiol. Tirsdagen kan vi disponere barnestova nede på bydelshuset. De vil ha ulike aktiviteter og opplegg gjennom barnehageåret. Vi følger et opplegg om «lekbasert læring» fra Agderprosjektet. Sosial kompetanse, språk, selvregulering og matematikk, er faste områder de er innom. Vi jobber litt med bokstaver og tall, men mest i form av lyder, rimord, ulike begrep, telling og tall leker. Springsoppgaver for å styrke finmotorikken og konsentrasjonen. For oss er det viktig at barna kan skrive navnet sitt. Regelleker i gymsalen styrker barnas selvregulering.

På tur er vi opptatt av at barna skal inkludere alle i lek, at de skal kunne leke selvstendig og kreativt. Barna skal kunne forholde seg til regler og grenser som gjelder på turen. Dette gjelder også trafikkreglene. Vi leser en fortsettelsesbok i forbindelse med måltidet.

5 åringene deltar på svømmeopplærings kurs via Stavanger svømmeklubb. I år er det nå på høsten. På våren besøker vi skolene og barnas hjem og er med på samling med de andre barnehagene i bydelen. Det er viktig for oss at barna er trygge, selvstendige og har god selvfølelse når de går fra barnehagen over i skolen.

BARNES MEDVIRKNING

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Jf. barnehageloven §3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12.1.

I Rognebærhagen vil vi at alle barn skal få erfare og få innflytelse på det som skjer i barnehagen. Vi skal ta hensyn til barnas ulike måter å uttrykke sine behov på. Både kroppslig og språklig gir barn uttrykk for hvordan de har det. Personalet i Rognebærhagen skal lytte og prøve å tolke barnas kroppsspråk og være observante i forhold til deres handlinger, estetiske uttrykk og etter hvert også deres verbale språk. De yngste barna formidler sine synspunkter ved kroppsholdninger, mimikk og andre følelsesmessige uttrykk. Gjennom dialog barn-barn og barn-voksen skal barna skal få oppleve at deres tanker, meninger og opplevelser blir sett, hørt og tatt hensyn til. Vi oppmuntrer dem til å gi uttrykk for egne tanker og meninger. Vi skal gi barna rom for undring.

«Medvirkning i praksis betyr å bli sett, hørt og forstått»

SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE

Respekt er en av barnehagens verdier. Vi er derfor opptatt av at alle foreldre som kommer i barnehagen vår skal oppleve at de blir møtt med respekt både fra de ansatte og andre foreldre. Samarbeid mellom hjem og barnehage er viktig for at barna skal oppleve trygghet og sammenheng mellom livet i og utenfor barnehagen. Foreldrene skal føle seg trygge på det som skjer i barnehagen. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. Gjennom samarbeidet med barnehagen skal foreldrene og ha anledning til å påvirke barnehagens innhold. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet.

Hvordan samarbeider vi?

- Informasjon fra barnehagen
 - Årsplan
 - Månedspan
 - Informasjonsbrev
 - Ukeplan
 - Kidplan
 - Daglig kontakt ved bringe og hente situasjon
 - Beskjeder på oppslagtavlen
 - Informasjon på barnehagens nettside
<http://rognebarhagen.barnehage.no>

- Foreldremøter – to ganger i året
 - Felles og avdelingsvis
- Foreldersamtaler
 - Samtaler om det enkelte barn 1-2 ganger i året
- Foreldercaffe
- Sommerfest, FN fest og grøttest og Lucia
- Dugnader – to ganger i året

Barnehagens samarbeidsutvalg -SU

Samarbeidsutvalget består av 4 representanter fra foreldrerådet, to fra de ansatte og styrer.

Samarbeidsutvalgets oppgaver kan deles i fire hovedgrupper:

1. Dugnader

I Rognebærhagen barnehage er det bestemt at foreldrene skal delta i dugnadsarbeid to ganger i året, vår og høst. Dette sparer barnehagen for kostnader, samtidig som foreldrene får et nærmere kjennskap til barnehagen, de ansatte og de andre foreldrene. Det sosiale ved dugnaden, det at foreldrene blir kjent med og trygge på de andre foreldrene er og viktig for barnas trivsel og tilhørighet i barnehagen.

2. Arrangør oppgaver

Samarbeidsutvalget har ansvaret for bevertningen på foreldremøter, dugnader og andre fellesarrangement, men det er viktig å dele oppgaver. Samarbeidsutvalget arrangerer sommerfest, grøttest, fellesturer etc. Arrangementene vil ligge både i og utenfor barnehagens åpningstid. Tilstelninger hvor barn, foreldre og personalet deltar gir barnet en positiv opplevelse av samhörighet og det gir foreldrene en mulighet til å bli kjent med barnets lekekamerater.

3. Kontakt mellom foreldre og barnehage

Arbeidsutvalget skal være et bindeledd mellom barnehage, foreldre og barnehagens Eierstyre. Omfanget av arbeidsutvalgets aktiviteter vil være avhengig av den responsen vi får fra foreldrene. Dersom dere som foreldre sitter inne med ideer og erfaringer fra andre barnehager tar vi gjerne imot dette.

4. Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Utvalget skal være med på å drøfte barnehagens ideelle og pedagogiske grunnlag. Samarbeidsutvalget skal forelegges saker og har rett til å uttale seg i saker som er av viktighet for barnehagens innhold, virksomhet og forholdet til foreldrene.

BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet. Barnehagen skal gi barn mulighet for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter. Barnehagen skal ta hensyn til barns alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur. Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter. Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Departementet fastsetter nærmere regler om barnehagens innhold og oppgaver (Rammeplan) ved forskrift. Barnehagens eier kan tilpasse rammeplanen til lokale forhold. Med utgangspunkt i rammeplan for barnehagen skal samarbeidsutvalget for hver barnehage fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

- Lov om barnehager §2

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. - Rammeplanen 2017 s.37

Planlegging

Når vi planlegger, sier vi noe om hva vi ønsker å oppnå, og hvordan vi skal få det til. Planlegging er derfor en viktig del av hverdagen i alt pedagogisk arbeid, med rammeplanen og egen årsplan som utgangspunkt. Når vi jobber målbevisst og planmessig, får vi ofte utrettet mye, samtidig som vi får kvalitet sikret arbeidet vi gjør. Det er viktig for oss at planleggingen ikke er så låst at vi ikke kan følge barnas spor i hverdagen. Vi planlegger først på ledernivå, både sidevis og på tvers av hele barnehagen. Deretter legges det planer avdelingsvis og i de alderslike gruppene. Dette skjer på pedagogmøter, i pedagogenes plantid, planleggingsdager, personalmøter og avdelingsmøter.

Vurdering

Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Vi har fortløpende vurdering av barnehagens innhold, aktiviteter, barnegruppens og enkeltbarns trivsel og utvikling. Vurderingsarbeidet blir gjort på ledermøter, avdelingsmøter og personalmøter. Tilbakemeldinger fra foreldre gjennom brukerundersøkelse, foreldremøter og samtaler, er en viktig del av vurderingen. Felles aktiviteter og tradisjoner på huset blir vurdert og evaluert umiddelbart. To ganger i året vurderer vi barnehagens ståsted. Da bruker vi skjemaet i Stavanger kommunes kvalitetsplan «Stadig bedre».

Dokumentasjon

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon er viktig for barnet fordi det er en anerkjennelse av barnets arbeid og aktiviteter, og et tegn på at det tas på alvor. Dokumentasjon er og viktig fordi det gir barna anledning til å gjenoppleve ting de har vært med på. Dokumentasjonen kan lære oss å forstå barna bedre. Den kan fortelle oss hvordan barna har tenkt, og si noe om prosessen i arbeidet. Den kan også si noe om hva barna er opptatt av. Samtidig som vi reflekterer rundt barnas aktivitet, får vi synliggjort for foreldre/foresatte/besøkende den aktivitet som finnes i en barnegruppe eller på avdelingen.

I Rognebærhagen barnehage brukes dokumentasjon gjennom bilder, tegninger, tekst, fortellinger, dramatisering, utstillinger og så videre. Barnas portofolie (barnas perm som er på avdelingen), bilder på hjemmesiden og/eller skriv hjem til foreldrene i etterkant av et arbeide er eksempler på dette. Individuelle eller større gruppe prosjekt henges opp på veggene og det gir oss et innblikk i hvordan de syv fagområdene kan inkluderes i samme tema.

Digital praksis

Vi er opptatt av at barna skal få erfaring med digitale verktøy sammen med aktive voksne, slik at de er best mulig forberedt til den digitale hverdagen de vil møte i skolen og senere i livet. Vi ønsker ikke at den digitale praksis skal dominere som arbeidsmåte eller overta lekens viktige plass. Den skal brukes med omhu og støtte opp om barnas læreprosesser slik at barna får et rikt og allsidig læringsmiljø.

BARN SOM TRENGER EKSTRA STØTTE

Barnehagene i Stavanger kommune har fått økt kunnskap og kompetanse til å se og fange opp barn som strever mer i hverdagen enn andre barn. Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder.

Målet er at disse barna skal få rett hjelp så tidlig som mulig. Vi observerer barna i aktiviteter gjennom dagen og legger til rette for oppfølging i små grupper eller ved individuelle tiltak. Dette skjer i samarbeid med: foreldre, helsestasjon, barnevern, fysioterapeut, ergoterapeut, PPT, Johannes læringscenter, skolene, Tverretatlig fag team og ressurscenter for styrket barnehagetilbud.

Vi evaluerer organiseringen og strukturen av tiltakene på møter for å kunne gi hvert enkelt barn et best mulig tilbud.

Det er vår oppgave å ta hensyn til alle barn og gi et godt tilbud til alle.

MOBBING

1. januar 2021 fikk barnehagen et nytt regelverk for barnehagemiljøet. Den nye loven sørger for at alle barn får en trygg og god barnehagehverdag:

- Barnehagen har et ansvar for å følge med på hvordan alle barn har det.
- Alle ansatte har en plikt til å gripe inn, hvis et barn ikke har det bra.
- Barnehagen må undersøke, og sette inn tiltak hvis et barn ikke har det bra.
- Alle som jobber i barnehagen skal melde fra til daglig leder, hvis de får mistanke om et barn ikke har det trygt og godt.
- Barnehagen må lage skriftlig plan, hvis et barn ikke har det bra i barnehagen.
- Barnehageeier har ansvar for at barnehagene følger reglene, og må legge til rette for at barnehagen oppfyller kravene i loven.

(Utdanningsdirektoratet)

Hos oss bruker vi PBL mentor som et aktivt redskap både i forhold til forebygging, avdekking og handling i forhold til krenkelser og mobbing. Vi har egen handlingsplan og aktivitetsplan i forhold til dette.

Hva gjør vi for å motvirke mobbing i barnehagen vår:

- Jobber med sosial kompetanse.
- Legger vekt på lek.
- Har fokus på relasjonsbygging og at alle har venner i barnehagen.
- Vi er opptatt av at alle skal føle seg inkludert som en del av fellesskapet.
- Vi er opptatt av at ingen blir utestengt i leken.
- Lære barna hvordan de skal være mot andre, toleranse, inkludering, empati og respekt.
- Tilstedeværende og aktive voksne gjennom hele dagen.

INTERKULTURELL KOMPETANSE

Vi skal gi alle barn et godt og likeverdig tilbud uavhengig av etnisk bakgrunn og kulturelle forutsetninger. Interkulturell kompetanse innebærer en gjensidig utveksling mellom kulturer. Vi må lære oss om kultur, språk og identitet fra landet barna kommer fra, samtidig som vi skal dele vår kultur, vårt språk og vår identitet med dem. Vi må bruke foreldrene som informasjonskilde og hente inn kunnskap fra samarbeidspartnere som har erfaring på dette området, som Johannes Læringscenter og barnehager som har erfaring med barn med flerkulturell bakgrunn. Alle barn har samme verdi og vi skal møte barn med tillit og respekt.

FAGOMRÅDENE I RAMMEPLAN FOR BARNEHAGE

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold – Rammeplanen 2017 s. 47

Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter. Barnehagen skal bruke ulikt materiell og utstyr, teknologi og digitale verktøy, spill, bøker og musikk i arbeidet med fagområdene.

Vi inkluderer fagområdene i hverdags situasjonene i barnehagen samtidig som vi jobber med tverrfaglige prosjekt. Når vi planlegger prosjekter og temaarbeid er vi bevisste på å implementere de ulike fagområdene.

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

Gjennom arbeidet med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språk kompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer.
– Rammeplanen 2017 s. 47

I barnehagen vår skal vi legge til rette for et rikt og stimulerende språkmiljø. Dette vil vi gjøre gjennom alle aktivitetene våre. Vi bruker språket aktivt i samtaler med barna der vi oppfordrer barna til å være aktive språklig. Vi leser, synger og forteller og lar barna ta aktiv del i fortellinger og samtaler.

Alle barn skal oppleve glede og mestring i kommunikasjon og samspill med andre barn og personalet i barnehagen. Alle barn skal få støtte i egen språkutvikling.

Dersom vi merker at barnet strever med språket vil vi bruke TRAS for å kartlegge språket og sette inn tiltak i forhold til det vi finner ut. Samarbeid med PPT og logoped kan være aktuelt

- Personalet bruker ulike tekster, bøker, og aktiv lytting for å stimulere barnas språkutvikling
- Personalet er gode språkmodeller for barna
- Barnehagen arbeider systematisk med barns språkutvikling og legger til rette for språklig samhandling.
- Alle barn deltar i språksamlinger i små grupper
- Alle barn skal oppleve mestring i språklige aktiviteter i barnehagen
- Alle barn skal oppleve å få støtte til å bli språklig aktive i samspill og kommunikasjon med andre.
- Alle barn skal oppleve å møte aktiviteter som stimulerer til språklig bevissthet.

Språktiltaket:

Språktiltaket er en del av språkkompetansesøylen i Stavanger barnehagen. Vi har laget en videreføringsplan/årshjul for språktiltaket. Dette innebærer at alle barn i Rognebærhagen barnehage skal ha minimum en språksamling i uken. Priorgruppene skal ha minimum to.

Språksamlingene foregår i små grupper. De tar utgangspunkt i en temaplan og språktrappen tas i bruk i planleggingen underveis og i observasjon / etterarbeid. Dette er planlagte samlinger med bruk av fokusord, konkreter, memory, språkposer etc. som styrker den språklige utviklingen. Repetisjon er viktig i god språkutvikling. Det er systematisk språkarbeid mot et tema, med fokus på utvikling av begrepslæring, språklig bevissthet og generell språkutvikling.

Tegn til tale:

Vi bruker tegn på noen av våre avdelinger. Både i forhold til enkelt barn, men også som støtte til alle barna. Forskning viser at barn tar i bruk tegn før tale. De får også bedre språkforståelse og et større ordforråd enn de som ikke blir eksponert for tegn. Barn i førskolealder er åpne og interesserte i å lære seg tegn og bruke denne kommunikasjonsformen på en naturlig måte sammen med andre. Vi er i gang med å introdusere tegn på alle avdelingene ved bruk av sanger med tegn i fellessamlinger, eventyr etc. Det er også bilder med tegn og tekst rundt i barnehagen.

KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse –
Rammeplanen 2017 s. 49

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltagelse og eget skapende arbeid. I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforsking, fordypning og progresjon. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Barnehagen skal legge til rette for samhørighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk. -Rammeplanen 2017 s. 50

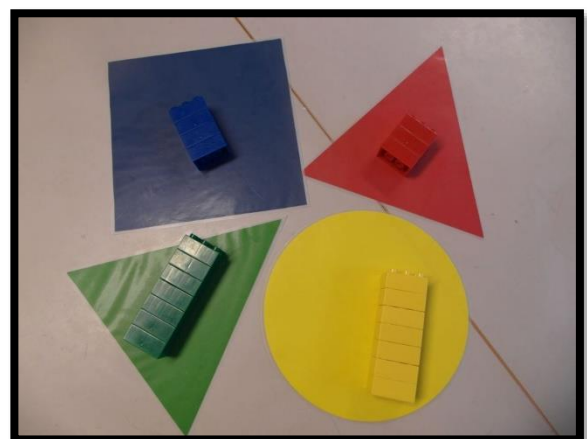
NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider. -Rammeplanen 2017 s. 52

ANTALL, ROM OG FORM

Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning. Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger.-Rammeplanen 2017 s. 53

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livssynsmangfold.
-Rammeplanen 2017 s. 47

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforsking, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneskerettighetene.

-Rammeplanen 2017 s. 56

PROGRESJONSPLAN FOR DE SYV FAGOMRÅDENE

Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen arbeider med de syv fagområdene som er beskrevet i «Rammeplan for barnehagen». En progresjonsplan skal sikre at barna får nye opplevelser og utfordringer å strekke seg mot etter hvert som de vokser og utvikler seg. Progresjonsplanen er delt inn etter alder slik at vi får synliggjort progresjonen innenfor hvert enkelt fagområde. Selv om progresjonsplanen er delt inn på denne måten arbeides det ikke isolert med hvert enkelt fagområde og alderstrinn, vi må tenke helhetlig samtidig som vi sikrer at hvert fagområde og alderstrinn blir ivaretatt. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Flere fagområder vil ofte være representert samtidig i lek, hverdagsaktiviteter, temaer og prosjekt. Vi skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag i arbeidet med fagområdene.

Fagområdene er i stor grad de samme som barna senere møter som fag i skolen. Vi har valgt å dele inn i tre alderstrinn vi tenker det er en naturlig progresjon, selv om det alltid vil være flytende overganger.

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

1-2 ÅR

Personalet skal:

- Lytte til og samtale aktivt med barna gjennom hele dagen. Vi benevner det barnet ser på, peker på og er opptatt av. Vi setter ord på begreper, på det som skjer rundt oss, samt felles opplevelser fra barnehagehverdagen.
- Lære barna noen preposisjoner i lek og hverdagsliv, som f. eks under/over, bak/foran
- Invitere barna til samtaler der de får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål.
- Benytte oss av bilder, foto og konkretiseringsmaterieil i samtaler med barna.
- Oppmuntre barna til å leke med språk, lyd, rim og rytme.
- Bruke språket aktivt med barna til å skape relasjoner, og som redskap til å løse konflikter
- Sette ord på og støtte barna i å uttrykke sine følelser og behov på ulike måter.
- Synge få og enkle sanger sammen med barna. Bruke mye bevegelse og konkrete til. Lese dikt, rim, regler og leke/tøyse med ord og lyder.
- Ha høytlesning av peke- og enkle billedbøker for og sammen med barna, enkeltvis og i grupper. Bøker står lett tilgjengelig for å oppmuntre til egenlesning.
- Språksamling en gang i uken.
- Presentere enkle eventyr eller historier som blir visualisert med konkrete.

3-4 ÅR

Personalet skal i tillegg til punkter over:

- Lære barna preposisjoner som mellom, ved siden av, og tidsbegreper som i morgen, i dag, samt motsetninger som høy/lav, tykk/tynn.
- Støtte barna i å uttrykke og sette ord på sine følelser, tanker, meninger og erfaringer.
- Støtte barna i å bruke språket som redskap til å løse konflikter.
- Ha høytlesning av billed- og faktabøker for og sammen med barna, enkeltvis og i grupper. Tilby et mangfold av bøker. Bøker står lett tilgjengelig for å oppmuntre til egenlesning.
- Presentere noe lengre eventyr og historier visualisert med konkrete og bilder til. Oppmuntre til medlesning og gjenfortelling.
- Synge sanger med bevegelser og med flere vers. Oppmuntre til å synge alene og i gruppe.
- Støtte barnas lek med og utforskning av skriftspråket, f. eks «lekeskrive», skrive tekst til tegninger, gjenkjenne bokstaver i navn og ord.
- Ha store bokstaver lett synlig på avdelingen.
- Fremme mangfold i kommunikasjon og språk gjennom bla å framheve at det er positivt med flere språk blant barna. Lære noen enkle ord på språk som er representert på avdelingen.
- Ha språkgrupper for barn som har utfordringer innen språk. Innholdet kan være arbeid med konkrete, historier, spill, bøker. Gjennomføres i liten gruppe.
- La barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid.

5-6 ÅR

Personalet skal, tillegg til punkter over:

- Oppmuntre og støtte barna til å øve seg på å ta ordet i gruppe.
- Oppmuntre og støtte barna til å fortelle og gjenfortelle historier i en gruppe.
- Synge sanger med flere vers og et rikere ordforråd.
- Lese dikt, rim og regler med flere vers.
- Ha høytlesning av bøker med mer tekst og lengre handling, samt fortsettelses-bøker. Oppmuntre og støtte barna i å lage egne tekster og historier.
- Styrke barnets språklige bevissthet, f. eks å rime, lytte ut første lyd i ord
- Støtte barnet i utforskning av skriftspråket. Det kan f. eks være å gjenkjenne noen bokstaver /lyder, logoer, samt å kjenne igjen og skrive navnet sitt,
- Støtte barnet i å utforske skriftspråsuttrykk som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom tilpassede lese- og skriveaktiviteter.
- Følge plan for Tigerguttklubben.

KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

1-2 ÅR

Personalet skal:

- Gi barna varierte aktiviteter som videreutvikler kroppsbeherskelse og motoriske ferdigheter. Det kan f. eks være finmotoriske aktiviteter som å tegne, og legge puslespill, samt grovmotoriske aktiviteter som å løpe, klatre, hoppe, danse, ball-lek.
- Gi barna varierende og utfordrende bevegelseserfaringer, sanseopplevelser både ute og inne, i og utenfor barnehageområdet året rundt.
- Gi barna erfaringer med ulike lekeapparater som sklie, huske og klatrestativ.
- Gå på korte turer i nærmiljø, hvor de utfordres grov motorisk, og får erfaring i ulendt terreng med ulikt underlag.
- hjelpe barna å bli trygg på egen kropp, og bli kjent med egne følelser. Dette gjøres gjennom ulike bevegelseserfaringer, samt ved av- og påkledning.
- Synge sanger som benevner kroppsdelene.
- Samtale jevnlig i hverdagen med barna om følelser; sint, glad, trist.
- Samtale om hvordan ser vi ut utenpå, respekt for egen og andres kropp.
- Oppmuntre barna til å delta i av- og påkledning, klatre opp og ned av stol selv.
- Tilby et variert kosthold, hvor de øver på å spise og drikke mest mulig selv.
- Lære barna gode matvaner, som f. eks håndvask før måltid, sitte ved bordet en viss tid.
- Legge til rette for at måltider bidrar til måltids glede, deltagelse, samtaler og fellesskapsfølelse.

3-4 ÅR

Personalet skal, tillegg til punkter over:

- Tilrettelegge for og igangsette finmotoriske ferdigheter som å klippe, male med ulike teknikker, spille spill, perle, bygge/konstruksjonslek.
- Tilrettelegge for og igangsette grovmotoriske aktiviteter ute som f.eks hinderløype, enkle regelleker.
- Gå på tur minst en gang i uken.
- Lære barna gode hygienerutiner som håndvask etter toalettbesøk og utelek, samt vaske bort matrester i ansiktet.

- Samtale med barna om egen kropp og hvordan den fungerer.
- Ha mot til å si ifra. Følelser; redd, sinne, lei seg/trist, glede, ensomhet. Empati, medfølelse.
- Tilby et variert kosthold, hvor de lærer å forsyne seg selv, smøre brød, helle i melk, bruke kniv og gaffel.
- La barna ta del i forberedelsene til måltidet ved å hente det de trenger.
- Oppmuntre barna til gode matvaner som, f. eks ta til seg rimelig mengde mat, rydde etter seg, takke for maten.
- Lære dem viktigheten av sunn mat, f. eks hva ulike typer mat gjør med kroppen vår.

5-6 ÅR

Personalet skal, tillegg til punkter over:

- Øve på blyantgrepet og å klippe med saks.
- Gå på lengre turer.
- Oppmuntre barna til å bli selvhjulpne ved toalettbesøk.
- Gi barna økt kunnskap om egen kropp og dens funksjon, f. eks om hjerte, blod, muskler
- Tilrettelegge for at barna kler av og på seg selv og øver seg på å ta egne valg ved påkledning i forhold til vær og årstid.
- Oppmuntre til at barna hjelper de som er yngre enn seg, ved måltider og med av /påkledning.
- Gi barna kunnskaper om sammenheng mellom dyr, planter og matproduksjon.

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

1-2 ÅR

Personalet skal:

- La barna bli kjent med tradisjonelle barnesanger.
- Tilby musikkopplevelser ved at barna lytter til og beveger seg til ulike typer musikk, f.eks. klassisk eller rytmer fra andre land.
- Introdusere og la barna prøve ut noen rytmeinstrumenter.
- Dramatisere enkle eventyr og fortellinger med konkrete.
- Motivere barna til å uttrykke seg gjennom ulike uttrykksformer som musikk, dans, drama.
- Tilby ulike formingsaktiviteter som å tegne, male, lime, playdough, samt naturmateriell og gjenbruksmateriell. Bruke ulike teknikker.
- Introdusere primær-fargene blå, rød og gul.
- Lage utstillinger av barna arbeider.
- Ha materiell og utstyr synlig og lett tilgjengelig for å stimulere til ulike kunstneriske uttrykk.
- Tilby ulike materiell hvor barna får tatt alle sanser i bruk, f. eks lage sansebokser.
- Vise fram og samtale med barna om deres og andres kunstneriske uttrykk.

3-4 ÅR

Personalet skal, tillegg til punkter over:

- Lære barna noen sangleker.
- Dramatisere enkle eventyr og bruker ulike dramateknikker, f. eks dukker, skyggeteater.
- Tilby og la barna utforske med flere typer formingsmateriell som f. eks stoffer, forskjellig papir, mosaikk, perler, samt leire.

- Bruke ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk.
- Introdusere flere farger og vise hvordan disse blir til, f. eks grønn, oransje, lilla.
- Støtte barna i å oppleve glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet.

5-6 ÅR

Personalet skal, tillegg til punkter over:

- Oppmuntre barna til å være synlig i gruppa, å stå fram og opptre, synge på ulike arrangement, f. eks på prosjektavslutning.
- Bruke instrumenter til å følge en melodi.
- Dramatisere bøker, eventyr eller egne historier, og bruker ulike dramateknikker.
- Oppmuntre barna til å kombinere ulike typer formingsmaterieell til å skape egne kunstuttrykk slik som bilder, skulpturer o.l.

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

1-2 ÅR

Personalet skal:

- Bidra til at barna blir glade i naturen gjennom erfaringer i naturen til ulike årstider, f. eks i nærmiljøet.
- Bruke naturen som arena for lek, undring, utforskning og læring.
- Samtale og undring med barna om de ulike årstidene og sammenhenger i naturen.
- Oppmuntrer barna til å bruke alle sansene i naturen, f. eks lukte på blomst, kjenne på snøen og sølevann.
- Gjøre barna kjent med noen norske dyr, fugler og insekter som de ser rundt seg.
- Kildesortere søppel.
- Se etter tegn og spor i naturen.
- Så frø sammen med barna på våren.

3-4 ÅR

Personalet skal, tillegg til punkter over:

- Utforske og eksperimentere med naturfenomener og fysiske lover, f. eks vann til is, flyte/synke.
- Gi barna kunnskaper om bærekraftig utvikling gjennom samtaler og praktisering av hvordan vi kan ta vare på naturen vår.
- Praktisere miljøvern ute og på turer ved å f. eks å ikke kaste søppel.
- Kildesortere søppel og samtale om prosessen og viktigheten av kildesortering.
- Søke informasjon om natur og miljø i bøker og på internett.
- La barna få oppleve hverdagsteknologi som film, ipad, digital fortelling på pc.

5-6 ÅR

Personalet skal, tillegg til punkter over:

- Bidra til at barna blir glade i naturen gjennom jevnlig turer i skogen og nærmiljø.
- Gi barna kunnskaper om samspill mellom naturen og mennesker, f. eks trærne lager oksygen som vi trenger for å puste
- Lære barna navn på noen blomster og småkryp.
- Studere småkryp i forstørrelsesglass, undrer oss sammen.
- Gi barna kjennskap til menneskets livssyklus, (fødsel, vekst, aldring og død)
- Vise enkle eksperimenter i fysikk og kjemi.
- La barna fotografere og dokumentere hverdagen sin.

ANTALL, ROM OG FORM

1-2 ÅR

Personalet skal:

- Utvikle forståelse for noen enkle matematiske begreper gjennom å bruke disse aktivt i hverdagen, f. eks stor/liten
- Telle sammen med barna og støtte deres initiativ til telling. Telle hverandre, kopper, leker osv.
- Lese eventyr og historier som inneholder telling og matematiske begreper, f. eks Bukkene Bruse.
- La barna eksperimentere med sortering og sammenligning, f. eks sortere leker etter farge, størrelse.
- La barna bruke kroppen og sansene til å utvikle romforståelse, f. eks. «er det plass til meg inne i den hylla?»
- Tilby variert lekemateriell med ulike former, farger, mønster og størrelser, samt puslespill og klosser.
- Gi barna erfaringer med volum og tyngde gjennom lek i sandkassa og med vann.

3-4 ÅR

Personalet skal, tillegg til punkter over:

- Videreutvikle forståelse for matematiske begreper som f.eks større/mindre enn, samt plasseringsord som over/under, bak/foran, ved siden av, først, sist, midten.
- Leke og utforske med former, mønstre og måling.
- La barna bli kjent med tallrekka og noen tallsymboler.
- Ha bilde med tallsymboler og tilhørende mengder lett synlig på avdelingen.
- Leke med matematikk i dagliglivet, f. eks butikk, penger, billetter osv.
- Bruke enkle spill med terning hvor man gjenkjenner noen antall på terningen.
- Bruke bøker, spill, musikk, digitale verktøy, naturmaterialer, leker, konstruksjonsmateriell og utstyr for å inspirere til matematisk tenkning.
- Bygge og eksperimentere med ulikt konstruksjonsmateriell.

5-6 ÅR

Personalet skal, tillegg til punkter over :

- Øve på telling fra 1- 10, gjenkjenne tallsymbolene fra 0-9, og forstå mengder og enkle regnemåter.
- Barna gjenkjenner de geometriske figurene som sirkel, firkant og trekant.
- Lære flere matematiske begreper som lik/ulik, flere/færre enn, kort/lang, tykk/tynn, lett/tung.
- Øve på mengder fra 1-6 opp mot antall, f. eks gjennom spill med terning.
- Øve på å løse enkle regnestykker, og å forstå tallsymboler. Dette gjøres på en lekpreget måte og gjennom spill.
- Øve på å forstå hvor i rekka barnet er, som først, i midten og sist.
- Leke ulike matematiske leker som f. eks å lete etter tall og geometriske former på turer.
- Spille mer avanserte spill, lære å gjenkjenne antall på terningen, samt flytte brikker i samsvar med telling.
- Måle og veie når vi lager mat.
- Samtale og bevisstgjøre barna om tid og klokka.
- Jobbe med dette fagområdet i Tigerklubben.

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

1-2 ÅR

Personalet skal:

- Være gode rollemodeller og veilede i forhold til praktisering av grunnleggende normer og verdier som toleranse, omsorg, likeverd, nestekjærlighet, samt respekt for ulike religioner og livssyn.
- Oppmuntre barna til å si «hei» når de kommer og «ha`det» når de går.
- Markere tradisjoner som 17.mai, jul og påske.
- Bidra til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre og for mennesker med ulik kulturell, religiøs eller livssynsmessig tilhørighet. I praksis betyr det å behandle alle like respektfullt.
- Undre og filosofere med barna over de små ting i hverdagen.
- Markere FN-uke med fokus på de ulike nasjonaliteter som er representert på avdelingen.
- La barna bli kjent med fadderbarnet vårt og budskapet; «å dele med de som trenger det.»

3-4 ÅR

Personalet skal, tillegg til punkter over:

- Markere nasjonaliteter som er representert i barnegruppa med f.eks språk, flagg, kart.
- Gi barna kjennskap til og markere merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven, samt andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen. Vi markerer blant annet jul, påske, 17. mai.
- Undre og filosofere over hendelser, erfaringer og etiske dilemmaer sammen med barna, f.eks ved hjelp av bilder og bøker

5-6 ÅR

Personalet skal, tillegg til punkter over :

- Formidle fortellinger og undre oss over etiske, religiøse, livsynsmessige og filosofiske spørsmål sammen med barna. F.eks, hva er en gud? Hva er rettferdighet?
- Gi barna kunnskaper om bakgrunn for feiring av ulike merkedager og høytider, som f. eks jul, påske, 17. mai.

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

1-2 ÅR

Personalet skal:

- Gi barna kjennskap til nærmiljøet gjennom samtaler, bilder og utflukter.
- Oppmuntre barna til å medvirke i egen hverdag, ved å være lydhøre både ovenfor kroppslige og verbale uttrykk.
- Barna skal gradvis få en opplevelse av fellesskapet i barnehagen, f. eks gjennom fellessamlinger og fellesarrangementer.
- Gi barna like muligheter, fremme likestilling og motvirke diskriminering og rasisme. Det innebærer bla at alle barn får lik oppmerksomhet, og tilbys samme aktiviteter.
- Leke og snakke om kjøretøy, fly, tog og lignende.
- Ha brannvernuke.

3-4 ÅR

Personalet skal, tillegg til punkter over:

- Bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. Dette kan gjøres gjennom samtaler, utflukter til og bilder av byen og landet vi bor i.
- La barna medvirke gjennom å få erfaring med å lytte, forhandle, diskutere og få uttrykke sin mening.
- Hjelp barna å orientere seg og ferdes trygt i nærmiljøet, bla gjennom å lære de noen trafikkregler.
- Gjøre barna kjent med at samene er Norges urfolk og får kjennskap til samisk kultur. Dette gjøres ved å markere samenes nasjonaldag. Her formidles samenes kjennetegn, og f. eks samisk sang og fortelling.

5-6 ÅR

Personalet skal, tillegg til punkter over:

- La barna bli kjent med noe lokalhistorie
- La barna oppleve at de kan være med å påvirke fellesskapet gjennom demokratiske avgjørelser og godta avgjørelser tatt av flertallet.
- Gi barna innsikt i kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer.
- La barna få begynnende kjennskap til menneskerettighetene, spesielt barnekonvensjonen.